

Adviesraad Ondersteuning & Participatie Eijsden-
Margraten

Eijsden-Margraten: 31 maart 2022

Onderwerp: Reactie op uw advies over het beleidsplan schuldhulpverlening

Geachte leden van de Adviesraad sociaal domein,

Wij willen u hartelijk danken voor het uitbrengen van uw advies over het Beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 Eijsden-Margraten. Wij stellen uw spoedig uitgebrachte advies op prijs en waarderen uw betrokkenheid en kritische blik. Daardoor kan het beleidsplan Schuldhulpverlening op enkele punten worden verduidelijkt. Per advies treft u hieronder een reactie aan. Uiteraard zijn wij bereid een separaat overleg met u te plannen om de brief mondeling toe te lichten, indien u daar nog behoefte aan heeft. Dan vernemen wij dat graag van u.

- U geeft aan dat u niet in de gelegenheid bent gesteld het beleidsplan inhoudelijk te bespreken met de vertegenwoordigers.

De beleidsambtenaren, mevrouw Van Bavel en mevrouw Bocken, hebben in een overleg op 20 januari 2022 de contouren/hoofdlijnen van het beleidsplan Schuldhulpverlening met uw Adviesraad besproken. Tijdens dit overleg zijn ook een aantal inhoudelijke vragen beantwoord. U heeft vervolgens een conceptadvies uitgebracht, op basis waarvan telefonisch overleg heeft plaatsgevonden. Afgesproken is dat er vanwege de voortgang van het proces geen nader inhoudelijke bespreking meer zou volgen, maar dat er een schriftelijke reactie op het advies volgt (welke nu voorligt) en dat aanvullende inhoudelijke opmerkingen zullen worden meegenomen bij de totstandkoming van het uitvoeringsplan, waar uw Adviesraad bij wordt betrokken.

- In het beleidsplan schuldhulpverlening mist u een koppeling met het armoedebeleid. U adviseert dan ook het armoedebeleid te integreren in het voorliggende beleidsplan.

Behandeld door : Mevr. D. Bocken

Bijlage(n) : Geen

Documentnr. :

Ons kenmerk : Z/20/131565/562004

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening schrijft in artikel 2 voor dat de gemeenteraad voor ten hoogste 4 jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan de inwoners van haar gemeente. Dat artikel vormt de basis voor het voorliggende beleidsplan schuldhulpverlening. Een dergelijke wettelijke verplichting is er niet ten aanzien van het opstellen van armoedebeleid. Toch vindt het college het belangrijk daar ook richting aan te geven, hetgeen reden is om het Uitvoeringsplan armoede en schuldhulpverlening vast te stellen. In het Uitvoeringsplan, waarin wij het op prijs stellen als uw Adviesraad daarover ook inhoudelijk meedenkt en advies uitbrengt, wordt nadrukkelijk wel een koppeling gelegd tussen armoede en schuldhulpverlening. Daar waar het beleidsplan louter ziet op het vaststellen van de kaders, zal het Uitvoeringsplan concreter aangeven welke maatregelen de gemeente neemt om armoede te voorkomen, te bestrijden en te verzachten. Tijdens het eerstvolgende overleg d.d. 17 maart 2022 willen wij het concept met uw Adviesraad bespreken. Omdat het pas om een concept gaat, is er voor uw Adviesraad voldoende gelegenheid om nadien nog inbreng aan te leveren en bent u op die manier optimaal betrokken bij de totstandkoming van het Uitvoeringsplan.

- U adviseert de zzp'ers nadrukkelijk in het beleidsplan te benoemen, naast particulieren en (zelfstandige) ondernemers.

Zzp'ers zijn zelfstandige (ondernemers) zonder personeel en vallen dus onder deze doelgroep. Het aanbieden van schuldhulpverlening voor deze groep ondernemers kan van grote meerwaarde zijn, reden waarom de wetgever ervoor heeft gekozen de wet op dat punt expliciet te verduidelijken en ondernemers niet langer uit te sluiten van schuldhulpverlening. Omdat dat voor uw Adviesraad niet geheel duidelijk is dat ook zzp'ers onder de doelgroep (zelfstandige) ondernemers vallen, is dit in het beleidsplan verduidelijkt zodat er geen verwarring meer kan ontstaan over het feit dat ook zzp'ers aanspraak kunnen maken op schuldhulpverlening.

- In uw advies geeft u aan dat er een mismatch is tussen de systeemwereld van regels en protocollen en de leefwereld van de inwoner, en dat dat raakt aan de definitie en kaders ter zake van groepen die worden uitgesloten van schuldhulpverlening. U adviseert in het beleidsplan aan te geven dat er uitvoering wordt gegeven aan de bedoeling van de wet, in plaats van de letter van de wet.

Als gemeente hebben we de verplichting inwoners met schulden te helpen en hen een hulpaanbod te doen dat is afgestemd op hun specifieke situatie. Het staat de inwoner vervolgens vrij daar wel of geen gebruik van te maken.

Daar waar de gemeente beleidsvrijheid heeft, wordt er zeker naar de bedoeling van de wet gehandeld. Het gaat er immers om inwoners te helpen met hun financiële problemen. Dat is ook een van de redenen waarom de wet per 1 januari 2021 is gewijzigd en vroegsignalering van schulden een wettelijke taak voor de gemeente is opgenomen. Gemeenten hebben per 2021 de mogelijkheid om gegevens van inwoners met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars. Dit worden de vaste lasten partners genoemd. De

wetswijziging geeft gemeenten een wettelijke grondslag voor het uitwisselen van privacy gevoelige gegevens. Hierdoor krijgen gemeenten mensen met schulden tijdig in beeld en kunnen zij schuldhulpverlening aanbieden.

Redenen waarom inwoners kunnen worden uitgesloten van schuldhulpverlening, zijn bijvoorbeeld een illegaal verblijf in Nederland, het niet voldoen aan de inlichtingenplicht of medewerkingsplicht, het plegen van fraude of ernstige misdraging tegen medewerkers van of namens de gemeente. Uiteraard wordt daarmee rekening gehouden met de bedoeling en wordt er niet naar de letter van de regel een traject schuldhulpverlening zomaar geweigerd of beëindigd. Er zal gekeken worden naar de bedoelingen van de inwoner waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds opzettelijkheid en grove nalatigheid en anderzijds onoplettendheid, een fout of vergissing. Dat onderscheid wordt in de uitvoering gemaakt maar voert te ver om dat in het beleidsplan expliciet op te nemen.

- U adviseert in het beleidsplan een beknopte opsomming op te nemen van relevante samenwerkingspartners en hoe we voorzien in schuldhulpverlening aan ondernemers.

In het Uitvoeringsplan worden de samenwerkingspartners opgenomen. Goed om te weten is dat de gemeente sinds 1 januari 2021, het moment waarop de wetswijziging inging en de gemeente de verantwoordelijkheid heeft voor het aanbieden van vroegsignalering, intern een klantmanager schuldhulpverlening heeft aangesteld die signalen van betalingsachterstanden binnenkrijgt en daarop actie onderneemt richting de inwoner.

Ondernemers die zich bij de gemeente melden met een financiële hulpvraag, worden op dezelfde manier behandeld als elke andere inwoner. Er wordt gekeken naar diens situatie, op grond waarvan op basis van maatwerk een hulpverleningstraject wordt aangeboden.

- Ter zake van de formulering van gemeentelijk (armoede)beleid geeft uw Adviesraad aan dat het meerwaarde heeft opgeleide ervaringsdeskundigen te betrekken en daarbij gebruik te maken van de expertise van de Stichting Sterk uit Armoede.

Deze suggestie zullen wij ter harte nemen en contact opnemen met de genoemde Stichting, om te vragen of zij gemeente Eijsden-Margraten kunnen voorzien van opgeleide ervaringsdeskundigen die willen meedenken bij het uitvoeringsplan armoede en schuldhulpverlening.

- In uw advies geeft u aan dat de ontwikkelingen dienen te worden vertaald in uitgangspunten en kaders, die richting geven aan de effectiviteit van dat uitvoeringsplan. Bovendien is van belang aan te geven – alvorens de gemeente zal worden aangesloten op het Digitale Beslagregister – hoe de gemeente denkt te voorkomen dat samenloop van beslagen en (onnodige) stapeling van kosten kunnen worden voorkomen en de belastingvrije voet wordt bewaakt.

Zoals eerder toegezegd, willen we graag in samenwerking met uw Adviesraad komen tot een gedragen Uitvoeringsplan. Een concept daarvan is opgesteld om vanuit die context samen in gesprek te gaan en nader af te stemmen over de verdere inhoud. Tijdens ons eerstvolgende overleg d.d. 17 maart 2022 willen we uw aanvullingen en kanttekeningen daarop graag bespreken.

Het voorkomen van een samenloop van beslagen en onnodige stapeling van kosten is een aangelegenheid die meerdere schuldeisers betreft, waarin de gemeente op casusniveau kan acteren, maar waarin de gemeente voor het slagen van een succesvolle minnelijke regeling, ook afhankelijk is van de betreffende schuldeisers. Het voert te ver om daar in het uitvoeringsplan concrete afspraken over op te nemen, maar die zullen worden meegenomen in de beschrijving van de werkprocessen.

In uw advies heeft u het over de belastingvrije voet. Om verwarring te voorkomen neem ik aan dat u hiermee de beslagvrije voet bedoelt.

- Uw Adviesraad adviseert de lokale aanscherping duidelijk te maken.

Het is goed te vermelden dat niet iedere gemeente vanuit een vastgesteld beleidsplan de vertaling naar een uitvoeringsplan maakt. Het uitvoeringsplan geeft inhoud en uitwerking aan de kaders geschetst in het beleidsplan. De lokale aanscherping ziet dan ook op zaken die in het Uitvoeringsplan worden opgenomen. De uitgangspunten, kaders en de visie zijn voor de Heuvelland gemeenten gelijkwaardig. In de uitvoering zijn er echter verschillen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het belangrijkste verschil dat gemeente Eijsden-Margraten de uitvoering van de Participatiewet in eigen beheer uitvoert met als doel haar cliëntenbestand duidelijk in beeld te krijgen. Dat biedt als voordeel dat er bij geconstateerde financiële problemen direct intern geschakeld kan worden tussen de consulent werk, inkomen en schuldhulpverlening en proactief een aanbod schuldhulpverlening kan worden aangeboden dat is afgestemd op diens (re-integratie)activiteiten. Een ander verschil zit in lokale samenwerkingspartners rondom het verzachten van armoede. Het gaat voor Eijsden-Margraten dan bijvoorbeeld om een samenwerking met de lokale Vincentiusvereniging.

- Tot slot geeft u aan graag betrokken te willen worden bij het opstellen van het Uitvoeringsplan, waarin tevens moet worden opgenomen hoe de resultaten worden gemonitord en geëvalueerd.

Zoals al eerder aangegeven in deze schriftelijke reactie, zullen wij tijdens het overleg op 17 maart aanstaande in gezamenlijkheid het uitvoeringsplan bespreken en nemen we graag uw visie daarin mee.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten,
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'MAG Gerits', with a long horizontal stroke extending to the right.

Drs. M.A.G. Gerits

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'GJM Cox', with a large loop at the top and a horizontal stroke at the bottom.

Drs. G.J.M. Cox